

ФОП ЛУНЯЧЕК ВАДИМ ЕДУАРДОВИЧ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник проекту

«Professional Development»

Вадим ЛУНЯЧЕК

06.07.2026

ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників
закладів загальної середньої освіти

«СУЧАСНИЙ УРОК
У КОНТЕКСТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ»

Харків – 2026

© Лунячек В.Е., Мельник Н.А., 2026

Розробники: Лунячек В. Е., доктор педагогічних наук, професор; Надія Мельник, кандидат педагогічних наук.

Напрямок підвищення кваліфікації: сучасні підходи до навчання в Новій українській школі.

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 № 904); Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, які беруть участь у реалізації Державного стандарту профільної середньої освіти «Старша профільна школа: нові підходи та інструменти для вчителів» (наказ Міністерства освіти і науки України від 04.11.2025 № 1452).

Термін дії програми: з 10.07.2026 до 10.07.2031 року.

Рецензенти:

1. Сорочан Тамара, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освіти дорослих і цифрових технологій ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України.

2. Ткачова Наталія, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інноваційної педагогіки, освітніх трансформацій і лідерства ННІ «Академія вчительства» ХНУ імені В. Н. Каразіна.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Реалізація державної реформи «Нова українська школа» (далі – НУШ) на рівнях початкової, базової та профільної середньої освіти актуалізує оновлення концептуальних засад організації сучасного уроку. Якісна, адаптивна, безпечна та компетентнісно орієнтована освіта є важливою передумовою сталого розвитку суспільства, людського капіталу та повоєнного відновлення України. Незважаючи на трансформацію змісту освіти, класно-урочна система залишається основною організаційною формою навчання, водночас її зміст, методи й технології потребують постійного оновлення відповідно до вимог державних освітніх стандартів, цифрової трансформації освіти, розвитку штучного інтелекту, інклюзивного підходу та сучасних психолого-педагогічних викликів.

Необхідність розроблення та впровадження програми зумовлена результатами всеукраїнських і регіональних моніторингових досліджень якості освіти, аналітичними матеріалами Державної служби якості освіти України, міжнародних порівняльних досліджень PISA, а також практичними запитам педагогічних працівників щодо вдосконалення професійної компетентності.

Аналіз сучасної освітньої практики свідчить, що значна частина педагогів достатньо обізнана з концептуальними положеннями НУШ, проте відчуває труднощі під час їх практичного впровадження в освітній процес. Це проявляється у недостатній готовності до проєктування компетентнісно орієнтованого уроку, використання діяльнісних методів навчання, організації партнерської взаємодії, реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти та ефективного застосування цифрових технологій.

Актуальними залишаються питання моделювання інклюзивного освітнього середовища, диференціації та персоналізації навчання, інтеграції цифрових інструментів і технологій штучного інтелекту в освітній процес, а також використання сучасних методів оцінювання результатів навчання. Особливого значення набуває розвиток професійної готовності педагогів до впровадження формувального оцінювання, яке забезпечує систематичний моніторинг навчального поступу учнів, підтримує їхню мотивацію та сприяє формуванню ключових компетентностей.

У контексті реалізації концепції НУШ сучасний урок розглядається як динамічний освітній простір партнерської взаємодії всіх учасників освітнього процесу, спрямований на формування компетентностей, розвиток критичного мислення, творчості, комунікації, співпраці та здатності застосовувати набуті знання в реальних життєвих ситуаціях.

Програма спрямована на вдосконалення професійної компетентності педагогічних працівників щодо проєктування та проведення сучасного компетентнісно орієнтованого уроку, розвитку методичної майстерності, ефективного використання інноваційних педагогічних технологій, цифрових інструментів і технологій штучного інтелекту, формувального оцінювання та

створення безпечного, інклюзивного й мотивувального освітнього середовища відповідно до засад Нової української школи.

Цільова група: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти.

Обсяг (тривалість): 3 години / 0,1 кредиту ЄКТС.

Особливості реалізації програми: Реалізація програми підвищення кваліфікації здійснюється на засадах сучасної андрагогіки, безперервного професійного розвитку педагогічних працівників, компетентнісного підходу та гнучкого реагування на актуальні професійні потреби вчителів. Програма передбачає поєднання теоретичної підготовки з практико орієнтованим навчанням і ґрунтується на принципах гнучкості, варіативності, практичної спрямованості, академічної доброчесності, партнерської взаємодії та професійної рефлексії.

До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники, педагогічні працівники, методисти, тренери та інші фахівці, які мають відповідну освіту, практичний досвід професійної діяльності у сфері загальної середньої освіти та досвід упровадження реформи Нової української школи.

Зміст програми сформовано відповідно до законодавства України у сфері освіти, нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України, державних стандартів освіти, сучасних наукових досліджень і кращих вітчизняних та міжнародних освітніх практик. Це забезпечує наукову обґрунтованість програми, її практичну спрямованість, актуальність змісту та ефективне поєднання сучасних педагогічних технологій із прикладними інструментами професійної діяльності вчителя.

Форма підвищення кваліфікації: очна, очна (з використанням технологій дистанційного навчання) дистанційна.

Мета підвищення кваліфікації: розвиток і вдосконалення професійних компетентностей педагогічних працівників щодо проєктування, організації та проведення сучасного уроку в контексті реалізації концепції Нової української школи шляхом опанування й практичного застосування сучасних педагогічних технологій, цифрових інструментів, методик навчання та оцінювання результатів навчання для забезпечення якості освітнього процесу.

Завдання підвищення кваліфікації:

актуалізувати та поглибити знання слухачів щодо концептуальних засад реформи Нової української школи, нормативно-правового забезпечення загальної середньої освіти та вимог державних освітніх стандартів;

сформувати системне розуміння особливостей проєктування й проведення сучасного компетентісно орієнтованого уроку на засадах компетентісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегрованого та технологічного підходів;

розкрити сутність, дидактичний потенціал і методику застосування сучасних педагогічних технологій, зокрема проєктного, проблемного, змішаного навчання, STEM/STEAM-освіти, технологій розвитку критичного мислення та інших;

удосконалити вміння проєктувати технологічні карти, моделі та сценарії сучасного уроку, орієнтованого на досягнення очікуваних результатів навчання та формування ключових компетентностей учнів;

розвинути практичні навички ефективного використання цифрових освітніх ресурсів, інтерактивних платформ, мультимедійних засобів і технологій штучного інтелекту в організації освітнього процесу;

удосконалити вміння застосовувати інструменти формувального оцінювання, диференціації, індивідуалізації навчання та проєктувати освітній процес на засадах універсального дизайну в освіті й принципів інклюзивності;

розвинути здатність до професійної рефлексії, аналізу ефективності власної педагогічної діяльності, упровадження інновацій та планування індивідуальної траєкторії безперервного професійного розвитку.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться: предметно-методична компетентність (А 2), інформаційно-цифрова компетентність (А 3), прогностична компетентність (Г 1), оцінювально-аналітична компетентність (Г 3) відповідно до Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225.

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

За результатами навчання слухачі оволодіють знаннями про:

засади НУШ щодо організації сучасного уроку та вимоги до його структурування;

сучасні освітні технології, методики, стратегії, моделі (STEM, 4 К, 5 Е, «перевернутий клас» тощо);

критерії, правила та процедури оцінювання результатів навчання та компетентісно орієнтованих завдань.

Слухачі набудуть (удосконалять) уміння, навички та способи діяльності щодо:

компонування структури сучасного уроку відповідно до типу, застосування технологічних алгоритмів під час моделювання етапів навчального заняття;

конструювання компетентісно орієнтованих завдань та особливості їх оцінювання;

застосування інноваційних методів навчання відповідно до мети уроку;
здійснення формульовального оцінювання через добір релевантних інструментів зворотного зв'язку;
залучення учнів до процесів свідомого цілепокладання та рефлексії на різних етапах уроку;
проєктування фрагмента сучасного уроку на засадах суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Оцінювання результатів навчання слухачів здійснюється на засадах об'єктивності, прозорості, академічної доброчесності та відповідності визначеним очікуваним результатам навчання. З огляду на короткостроковий характер програми оцінювання має практико орієнтований і підсумковий характер та спрямоване на підтвердження досягнення слухачами визначених результатів навчання.

Підтвердження результатів навчання здійснюється за результатами двох видів контролю:

поточний (діяльнісний) контроль – активна участь у практичній роботі під час навчальних занять, виконання практичних завдань, зокрема експрес-конструювання компетентісно орієнтованого завдання, елементів сучасного уроку, інструментів формульовального оцінювання, самооцінювання або взаємооцінювання;

підсумковий контроль – виконання тестових завдань, що охоплюють зміст теоретичного та практичного модулів програми.

Результати навчання вважаються підтвердженими за умови успішного виконання підсумкового тестування, що становить не менше 70 % правильних відповідей від загальної кількості тестових завдань.

У разі отримання результату нижче 70 % слухачеві надається можливість повторного виконання тестових завдань з метою підтвердження досягнення очікуваних результатів навчання.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат відповідно до встановленого зразка обсягом 3 години / 0,1 кредиту ЄКТС

Вартість: 200 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників щодо проектування структури сучасного уроку відповідно до його типу, моделювання етапів навчального заняття, застосування сучасних педагогічних технологій, методів і цифрових інструментів відповідно до дидактичної мети уроку, розроблення компетентнісно орієнтованих навчальних завдань, використання інструментів формувального оцінювання та організації ефективного зворотного зв'язку.

Особливістю програми є поєднання теоретичної підготовки з практичною діяльністю. Програма передбачає не лише ознайомлення слухачів із сучасними вимогами до проектування та проведення уроку в контексті Нової української школи, а й моделювання фрагментів компетентнісно орієнтованого уроку на засадах партнерської (суб'єкт-суб'єктної) взаємодії, розроблення прикладних дидактичних матеріалів та їх адаптацію до власної педагогічної практики.

Підсумкові заходи передбачають виконання тестових завдань, спрямованих на перевірку рівня засвоєння змісту програми та підтвердження досягнення визначених очікуваних результатів навчання.

Зміст програми складається з 2-х взаємопов'язаних тем. Загальний обсяг програми — 3 години (180 хвилин), із них: 50 хвилин — лекційні заняття, 100 хвилин — практичні заняття, 30 хвилин — підсумкові заходи.

Назва навчальних тем	Кількість годин			
	Лекції (хв)	Практичні заняття (хв)	Контрольні заходи (хв)	Усього (хв)
Тема 1. Концептуальні засади та структура сучасного уроку в парадигмі НУШ.	20	30		50
Тема 2. Технології та методики компетентнісного навчання	30	70		100
Підсумкові заходи. Тестування.			30	30
РАЗОМ	50	100	30	180 (3 год)

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Концептуальні засади та структура сучасного уроку в парадигмі НУШ.

Трансформація сучасного уроку в умовах реалізації концепції Нової української школи: перехід від знаннєвої моделі навчання до компетентнісного, діяльнісного та особистісно орієнтованого підходів.

Педагогіка партнерства як основа сучасного уроку. Суб'єкт-суб'єктна взаємодія в освітньому процесі. Трансформація професійної ролі вчителя: від транслятора знань до фасилітатора, ментора й організатора навчальної діяльності. Активна роль учня як учасника освітнього процесу.

Нормативно-правові засади організації сучасного уроку. Типологія уроків та вимоги до їх проєктування відповідно до державних освітніх стандартів і концепції Нової української школи.

Структура сучасного компетентнісно орієнтованого уроку:

мотиваційний етап – створення позитивного емоційного настрою, актуалізація життєвого досвіду учнів, пробудження пізнавального інтересу, усвідомлення практичної значущості навчального матеріалу та формування внутрішньої мотивації до навчальної діяльності;

етап цілевизначення і планування – організація спільного визначення мети й очікуваних результатів навчання, залучення учнів до цілепокладання, планування навчальної діяльності, визначення критеріїв успіху та шляхів досягнення очікуваних результатів;

операційно-діяльнісний етап – організація індивідуальної, парної та групової роботи, застосування сучасних педагогічних технологій, виконання практичних, проблемних, дослідницьких і творчих завдань, робота з різними джерелами інформації;

рефлексивно-оцінювальний етап – здійснення формувального оцінювання, організація самооцінювання, взаємооцінювання та рефлексії, використання сучасних рефлексивних методик («3–2–1», «Шість капелюхів мислення», «Рефлексивний екран», листи самооцінювання та взаємооцінювання тощо).

Тема 2. Технології та методики компетентнісного навчання.

Сучасні педагогічні технології та методики реалізації компетентнісного підходу. Формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти через інтеграцію знань, умінь, навичок, цінностей і ставлень.

Стратегії компетентнісного навчання. Концепція 4 К (критичне мислення, креативність, комунікація, кооперація) як основа розвитку навичок XXI століття.

Сучасні методики навчання: діяльнісне, проєктне, проблемно орієнтоване, контекстне, диференційоване, змішане та «перевернуте»

навчання. Огляд сучасних міжнародних стратегій ефективного навчання (за С. Мехтою).

Модель 5 Е (Engage – Explore – Explain – Elaborate – Evaluate) як інструмент проєктування компетентісно орієнтованого уроку.

Компетентісно орієнтовані навчальні завдання: сутність, структура та алгоритм розроблення. Основні компоненти компетентісного завдання: життєвий контекст (стимул), інформаційний матеріал, навчальна проблема (завдання), критерії оцінювання та очікуваний результат.

Формувальне оцінювання як інструмент підтримки навчального поступу учнів. Принципи, методи та інструменти формувального оцінювання. Використання цифрових сервісів і безкоштовних інтерактивних платформ (Mentimeter, Kahoot, Plickers та інших) для оперативного зворотного зв'язку, моніторингу результатів навчання та організації рефлексії.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

Практичний блок до теми 1. Концептуальні засади та структура сучасного уроку в контексті реалізації Нової української школи.

Аналіз технологічних карт сучасних компетентісно орієнтованих уроків та визначення їх відповідності вимогам Нової української школи.

Моделювання мотиваційного етапу та етапу цілевизначення і планування: розроблення інструментів навчальної мотивації, цілепокладання та визначення очікуваних результатів навчання (візуальні маркери, картки очікувань, рефлексивні екрани тощо).

Конструювання рефлексивно-оцінювального етапу уроку із застосуванням інструментів формувального оцінювання, самооцінювання та взаємооцінювання.

Практичний блок до теми 2. Технології та методики компетентісного навчання.

Конструювання компетентісно орієнтованих навчальних завдань із використанням концепції 4 К або моделі 5 Е відповідно до навчального предмета.

Розроблення критеріїв, чек-листів і мініматриць для здійснення формувального оцінювання та організації ефективного зворотного зв'язку.

Моделювання фрагмента сучасного уроку із застосуванням однієї або кількох сучасних педагогічних технологій чи методичних прийомів (фішбоун, кроссенс, сторітелінг тощо)

Моделювання фрагмента сучасного уроку із застосуванням сучасних педагогічних технологій, цифрових інструментів та/або технологій штучного інтелекту для розроблення дидактичних матеріалів.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Які концептуальні засади Нової української школи визначають особливості сучасного уроку?
2. Якими є основні принципи педагогіки партнерства та як вони реалізуються в освітньому процесі?
3. Які етапи структури сучасного компетентнісно орієнтованого уроку та їх дидактичне призначення?
4. Які сучасні педагогічні технології та методики є найбільш ефективними для реалізації компетентнісного підходу?
5. У чому полягають особливості застосування моделей 4К та 5Е під час проєктування сучасного уроку?
6. Які вимоги висуваються до розроблення компетентнісно орієнтованих навчальних завдань?
7. Які інструменти формувального оцінювання доцільно використовувати на різних етапах уроку?
8. Які можливості цифрових освітніх ресурсів і технологій штучного інтелекту можуть бути використані для підготовки та проведення сучасного уроку?
9. Як забезпечити диференціацію, індивідуалізацію навчання та реалізацію принципів універсального дизайну в освіті під час проєктування уроку?
10. Які підходи до професійної рефлексії сприяють удосконаленню педагогічної майстерності та підвищенню якості сучасного уроку?

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Державний стандарт базової середньої освіти : затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 21.06.2026).
2. Державний стандарт початкової освіти : затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 21.06.2026).
3. Державний стандарт профільної середньої освіти : затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25.07.2024 № 851. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2024-%D0%BF#Text> (дата звернення: 21.06.2026).
4. Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 09.01.2019 № 17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-19#Text> (дата звернення: 21.06.2026).
5. Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання : наказ Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1093729-24#Text> (дата звернення: 22.06.2026).
6. Про затвердження Типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0235729-21#Text> (дата звернення: 22.06.2026).
7. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 23.06.2026).
8. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 23.06.2026).
9. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 21.06.2026).
10. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity> (дата звернення: 21.06.2026).

Основна література

1. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: теорія, практика, інновації : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. О. В. Пастовенського. Житомир : Вид-во ЖОІППО, 2024. 156 с.
2. Мельник Н. А., Любченко Н. В. Сучасне навчальне заняття у контексті Нової української школи. *Нова педагогічна думка*. 2024. № 1 (117). С. 17–22. DOI: [10.37026/2520-6427-2024-117-1-17-22](https://doi.org/10.37026/2520-6427-2024-117-1-17-22).
3. Нова українська школа : інформаційний ресурс для вчителів. URL: <https://nus.org.ua/> (дата звернення: 23.06.2026).
4. НУШ: базова середня освіта. Методичні рекомендації щодо організації освітнього середовища та викладання навчальних предметів / за ред. Т. Засекої. Київ : Опіон, 2024. 112 с.
5. Як оцінювати в Новій українській школі: путівник із кожної освітньої галузі / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/news/yak-otsiniuvaty-v-novii-ukrainskii-shkoli-putivnyk-iz-kozhnoi-osvitnoi-haluzi> (дата звернення: 23.06.2026).

Додаткова література

1. Всеукраїнська школа онлайн : дистанційна платформа для навчання та методичної підтримки педагогічних працівників. URL: <https://lms.e-school.net.ua/> (дата звернення: 24.06.2026).
2. High Impact Teaching Strategies: Excellence in Teaching and Learning / Department of Education and Training. Melbourne, 2020. URL: <https://www.education.vic.gov.au/school/teachers/teachingresources/practice/Pages/high-impact-teaching-strategies.aspx> (дата звернення: 23.06.2026).
3. Mehta S. Modern Teaching Methods – It's Time for the Change. Eduvoice. URL: <https://eduvoice.in/modern-teaching-methods/> (дата звернення: 23.06.2026).
4. OECD. The Future of Education and Skills 2030: OECD Learning Compass 2030. URL: <https://www.oecd.org/education/2030-project/> (дата звернення: 23.06.2026).
5. Державна служба якості освіти України. Методичні рекомендації та аналітичні матеріали щодо забезпечення якості загальної середньої освіти. URL: <https://sqe.gov.ua/> (дата звернення: 23.06.2026).
6. Освіторія. Методичні матеріали для педагогів. URL: <https://osvitoria.media/> (дата звернення: 25.06.2026).

Примітка. Посилання на авторів програми є обов'язковим згідно із Законом України «Про авторське право і суміжні права».